

Upravništvo: Ljubljana, Kranjeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.

Inseratni oddelki: Ljubljana, Šelen-
burgova ul. 3. — Tel. 3492, 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka uli-
ca št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri post. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto 78.180,
Wien št. 105.241.

JUTRO

NAROČNINA ZDAŠ Mesečno 40.—
Za izposojnino 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Kranjeva ulica 5. Tele-
fon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126,
Maribor, Gosposka ulica 11. Telefon
št. 2440.
Celje, Strossmayerjeva ul. 1. Tel. 65.
Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi
po tarifu.

Naše gledališče

Položaj našega reprezentativnega gledališča, Narodnega gledališča v Ljubljani, ki se že nekaj let stalno poslabšuje, je dosegel v zadnjem času kritično točko. Sestanki igralcev, resolucija šestdesetih narodno kulturnih društev, članki in polemike v dnevnikih, — vse to vidno priča, da je gledališko vprašanje postalo akutno javno vprašanje.

Slovenski kulturni krogi brez razlike spoznavajo in priznavajo potrebo takega gledališča v Ljubljani, ki bo, prav kakor univerza in drugi vodilni zavodi, dostojno predstavljalo značaj in višino naše kulture. Vsi so voljni, da gledališču kar le mogoče pomagajo. O tej enodušnosti kulturno dejavnih krogov ni in ne sme biti dvoma. Drugo vprašanje je, kako si posamezne skupine ali ljudje zamišljajo naloge našega gledališča in njegovo vlogo v našem narodnem življenju in kako si predstavljajo pomoč gledališču.

Na dosedanjih sestankih so ponovno naglašali krivdo Beograda, da je ljubljansko gledališče zašlo v toli neprijeten položaj. Slišal se je celo sum, da se hoče naše gledališče počasi »demonstrirati«, izpremeniti iz osrednjega državnega gledališča v reven teater, kakor smo ga imeli Slovenci pred tridesetimi leti!

Nočemo pavšalno zagovarjati vsega, kar ukrekuje v Beogradu, toda odločno moramo svariti pred preveč pavšalnimi očitki. Vsi bi iskreno želeli, da bi se budžet za prosvetno povzdigo, za šolstvo, gledališča, znanost in ostalo kulturo zadnjič znižal, kadar je treba v državni hiši varčevati. Te svoje ljubezni in skrbi do kulture pa ne smemo gojiti do pretirane subjektivnosti, ki bi nam zamračila pogled na druge stvarne potrebe in zahteve. Znižujejo se postavke, pri katerih gre za življenje državljanov. Vsi naši zdravstveni zavodi so že dolgo preslabo dotirani. V izrednem času, v času nekrivne gospodarske vojne, kakršno predstavlja še vedno trajajoča gospodarska kriza, so potrebni docela izredni ukrepi. Znižujejo se postavke za vse prosvetne naprave, znižujejo se za Beograd in Zagreb enako kot za Ljubljano.

Toda nekaj drugega je: V Beogradu se stalno proučuje gledališko vprašanje — ne za Ljubljano, marveč za vsa država. Še pred nekaj leti je ugotovil eden izmed bivših prosvetnih ministrov, mož, ki je priznan gledališki veščak, da je država izdala v prvem desetletju za vsa gledališča skoraj četrtilni milijon — 400 milijonov dinarjev in da se mora vsak odgovoren javni delavec vprašati, ali je narod imel od teh gledališč temu vsaj malo ustrežajočo korist?

To vprašanje se tedaj proučuje, in če pomislimo, da je v naši državi okrog 80 odstotkov kmetijskega prebivalstva, ki nima od gledališča nikakih neposrednih koristi, ne smemo videti v tem že kar očitne nekulturnosti. Vsi oni, ki jim je po njihovi inteligenci in vplivu pridržna odločitev, se dobro zavedajo, da gledališka vprašanja ni mogoče reševati demagoško, s stališča teh nezainteresiranih ali medlo zainteresiranih 80 odstotkov. Kakor vsa kulturna vprašanja, je tudi gledališko zadeva kulturne zavesti, vesti in odgovornosti vodilnih krogov in izobražene manjšine v narodu. Zato bi bilo nespametno misliti, da se bo to vprašanje reševalo z naglimi, nepremišljenimi ukrepi ali celo tako enostransko kot mislijo oni, ki so vajeni videti v Beogradu svoj namišljeni bavi.

Z raznimi črtanji v proračunu se seveda gledališko vprašanje ne rešuje, marveč se samo rešuje načelo budžetnega ravnanja, zategadelj se stebmom proračunskih postavk kaj različno in včasih kar nerodno sekajo vrhovi. Vsekakor ni rešitev gledališkega vprašanja, če se dotacija znižuje kar na slepo roko, ne da bi se upoštevale dejanske razmere. Državno gledališče, ki je dobivalo v času prosperitete, ko je bil inkaso dovolj visok, toliko in toliko milijonov državne subvencije, se ne more držati na višini reprezentančnega narodnega in kulturnega zavoda z manj ko polovično dotacijo v času, ko je zaradi gospodarske krize inkaso globoko padel.

Take rešitve potemtakem niso rešitve in se upravičeno zahteva remediura. Vsi želimo, da bi država našemu gledališču priskočila na pomoč v katerikoli obliki, ki jo bo smatrala za prikladno in ki bo v danih razmerah mogoča.

Trenutno in za bližnjo bodočnost je važno, da se omogoči s polno državno podporo kolikor mogoče nemoteno delovanje gledališč in njih osebju zagotovevati eksistenčni pogoji, da bo imelo veselje do dela in stvarjanja. Vendar pa blagodejna injekcija pomoči, ki si je želimo iz Beograda, ne bi smela uspraviti naših zainteresiranih krogov in kulturne javnosti. Na nedavni anketi je odličen govornik dobro poudaril, da ni treba neprestano molelovati okrog države in vlade, marveč da je treba predvsem skrbeti za večjo resonanco kulturnega stvarjanja v narodu samem. Ni razveseljivo, kakšni ljudje se pri nas odtegujejo »datvat« za gledališče, ki bi se jim obilno poplačale z neposrednim užitkom do-

„NI SE NAM TREBA VZNEMIRJATI“

Zanimiva izjava zunanjega ministra dr. Jevtića o paktu velesil — Mala antanta vztraja pri svojem prvotnem stališču — V Franciji vedno hujši odpor

Beograd, 26. maja. Zunanji minister g. dr. Bogoljub Jevtić, ki se je danes vrnil iz Zeneve v Beograd, je v vlaku sprejel novinarje in jim dal kratko izjavo o mednarodno-političnem položaju. Na vprašanje, kakšna je situacija v Zenevi s posebnim ozirom na Malo antanto in pakt velesil, je minister dr. Jevtić odgovoril:

»Zaradi razgovorov o paktu glede sodelovanja štirih velesil se nam ni treba vznemirjati, ker je dobil sedaj bistveno drugačno obliko, nego jo je imel po prvotnem Mussolinijevem načrtu z dne 16. marca. Če se bo pakt sklenil, interesi Male antante nikakor ne bodo prizadeti. Mala antanta je s svojim zadržanjem že prej, po tudi sedaj ob priliki svojih razgovorov v Zenevi jasno pokazala svoje stališče. Zaradi tega na svojem sestanku v Pragi svojega stališča ne bo ponovno formulirala, ker je ostala docela gospodarska svojih interesov, ki jih v ostalem ščitijo mednarodne obveznosti in obstoječe pogodbe.«

Na vprašanje, kakšna bo vloga ostalih velesil, namreč Amerike, Japonske, Rusije, Poljske in Male antante, ki ne pristopijo k paktu, je dr. Jevtić odgovoril:

»Čprav bi se pakt sklenil, bo mogoče samo v okviru in smislu pakta »Društva narodov.«

V nedeljo zvečer odpotuje zunanji minister dr. Jevtić na čelu naše delegacije v Prago na konferenco zunanjih ministrov Male antante.

Važen sestanek dr. Jevtića s Simonom

Zeneva, 26. maja AA. Po sodbi ženevskih krogov je treba sestanku, ki ga je imel jugoslovanski zunanji minister Bogo-

ljub Jevtić pred svojim odhodom iz Zeneve s britanskim zunanjim ministrom sirom Simonom, pripisati poseben pomen. Sodijo, da se je sestanek vršil v zvezi z zadnjimi rimskimi razgovori o paktu med štirimi velesilami. Po splošnem mnenju je ta pakt naletel na resne ovire. Po eni strani ga je zadržanje Male antante in Poljske, po drugi strani pa odpor francoskega tiska spravljal v zelo delikatno fazo. Na večeršnjih sestankih v zvezi z razorožitveno konferenco so največ govorili o teh težavah.

Pakt velesil pomeni revizijo mirovnih pogodb

Praga, 26. maja g. »Telegraf« se bavi v daljšem članku s paktom četvorice in pravi, da bi njegov sklep pomenil smrt Društva narodov. Pakt četvorice bo mogoče le tedaj, ako bo že vnaprej izključeval vsako akcijo za revizijo mirovnih pogodb. Ne more biti dvoma o tem, da je tako zvani pakt četvorice akcija, katere glavni cilj je revizija mirovnih pogodb. To se je v prvem načrtu pakta jasno povedalo. V novi načrt, ki je bil izdelan v Rimu, pa nameravajo vzeti sicer zaključeno, a vendar elastično formulo, ki bo ipak omogočila revizijo. Nam ne gre za formulacijo, pravi imenovani list, temveč za smisel. Ni dvoma, da hoče Italija in Nemčija revizijo. Anglija bi v gotovih okoliščinah pristala na revizijo le Francija vztraja na tem, da se izpolnijo mirovne pogodbe. To stališče Francije je docela v skladu z interesi Male antante. Mala antanta je najavila svoj ugovor proti paktu četvorice. S tem je bila ustvarjena situacija, ki je prisilila angleškega zunanjega ministra, da zaprosi za nove instrukcije.

Konferenca s Poljaki

Pariz, 26. maja AA. Poljski poslanik Chlapowski je danes konferiral z Daladierjem o ženevskih razgovorih glede razorožitve in pakta velesil. Francoski zunanji minister Boncour pa je danes v Zenevi kon-

feriral z dr. Benešem in Normanom Davisom.

Preokret v Franciji

Pariz, 26. maja. d. Odpor parlamentarnih in političnih krogov v Franciji proti podpisu pakta štirih čimdalje bolj narašča. Najhujši je odpor nacionalistov kakor tudi dela radikalne stranke, ki ni samo proti sedanjim zamisli in obliki tega pakta, temveč ga sploh načelno pobija, pri čemer opozarja na eni strani na nevarnost francoskega pristanka na možnost revizije mirovnih pogodb, na drugi strani pa na odločen odpor Male antante proti nameravanemu paktu in na nevarnost odčitvite francoskih zavetnikov v Srednji in Vzhodni Evropi. Bivši ministrski predsednik Herriot, ki je že predvečeršnjim sivolil v znanjem političnem odboru poslanske zbornice pred tem paktom, je objavil v listu »Ehre Nouvelle« gloslo, ki ga je povzel tudi del ostalega pariskega tiska in ki se glasi: Pakt štirih je brez vsebine in torej odveč, ali pa dopušča možnost revizije, zaradi česar je nevaren. Za Francijo sta samo dve poti. Na eni strani kaže prva večja izjava Normana Davisa povsem novo orientacijo zunanje politike Zedinjenih držav ter nudi široko podlago za nadaljnje razgovore in pogajanja. Ta izjava ponuja svetu nekatera nova mirovna jamstva. Francija bi napravila zgodovinsko pogrsko, če ne bi ugotovila soglasja z Rooseveltom v gotovih bistvenih točkah, ker bi drugače dala zagovornikom ameriške politike izolacije v Zedinjenih državah nevarno orožje v roke. Na drugi strani ni mogoče spoznati, kako bi se moglo kljub vsem izboljšavam prvotnega načrta pakta štirih izbržati iz njegovega bezobila misel ali pa namen revizije v imperialističnem smislu te besede. Nemogoče je združiti paritiskarizem štirih velesil z univerzalnostjo.

Prepoved uvoza iz Avstrije

Ministrski svet je izdal delno prepoved uvoza iz Avstrije, ki je stopila v veljavo opolnoči

Beograd, 26. maja. AA. Ministrski svet je izdal odlok o prepovedi uvoza blaga avstrijskega izvora. Prepoved se tiče 11. dela carinske tarife, ki se nanaša na papir, knjige, zemljevide in slike (od št. 442 do vštete 474 uvozne tarife zakonskega predloga o splošni carinski tarifi), 14. dela carinske tarife, ki se nanaša na kovine in kovinske izdelke (od št. 527 do vštete 645 uvozne tarife zakonskega predloga o splošni carinski tarifi), 15. dela carinske tarife, ki se nanaša na uvoz strojev, aparatov, raznih naprav, brzojavnih predmetov in prevoznih sredstev (od št. 646 do vštete 682 uvozne tarife zakonskega predloga o splošni carinski tarifi).

Odlok stopi v veljavo, čim se razglasi v »Službenih Novinah«, objavljen pa bo v številki z dne 27. maja 1933. Prepoved uvoza navedenega blaga iz avstrijske republike stopi torej v veljavo opolnoči med 26. in 27. majem 1933.

Papen govori o balkanizaciji Evrope

Nemško pojmovanje o ureditvi sodobne nacionalne države — Opravičevanje Hitlerjevega režima

Berlin, 26. maja. AA. Državni podkancelar Papen je imel v Freiburgu govor, v katerem je obrazložil nemško pojmovanje o ureditvi sodobne nacionalne države. Po tem pojmovanju je narod partner države, toda skupnost mora biti osnovana na narodnostni kontinuiteti. Po sodbi Papena demokratska državna koncepcija 19. stoletja ni zadostila razviti prave narodnostne individualnosti, ker je vedno postavljala v prvo vrsto čisto državni interes, ne da bi

mače gledališke umetnosti. Skrbnejša vzgoja občinstva in večja, smotrenejša organizacija vsega kulturnega konzuma je stalen in vedno enako nujen problem, ki smo nanj v letih prosperitete komaj mislili.

Marsikaj je še mogoče storiti, marsikaka možnost še ni načeta in preizkušena. Če se bo ustanovilo predlagano Društvo gledaliških prijateljev, se ne bo smelo omejiti na trenutno mobilizacijo vseh sil, marveč bo moralo skrbno proučevati pogoje za stalni napredek našega Narodnega gledališča tja do njegove popolne osamosvojitve in nezavisnosti, ki mora biti idela vsake, kvišku stremelice narodne kulture. Njene korenine se samo tedaj razrasejo na globoko, če ni zavisna od nikogar drugega kot od onih, ki jim je vsaj pasivna udeležba pri kulturnem stvarjanju naroda tako potrebna kot vsakdanji kruh!

zadosti upoštevala načela o ohranitvi narodnostne kontinuitete. To je moralo priložiti k očitni narodnostni ideji, zlasti pa je podpiralo veliki greh asimilacije tujih narodnih elementov.

Nadalje je Papen izjavil, da so mirovne pogodbe podprle razvoj v smeri, ki jo imenuje »balkanizacija Evrope«. S tem se je nestabilnost v Evropi še bolj povečala. Društvo narodov in haško razsodišče sta le malenkostni sredstva proti temu zlu. Pravice narodnih manjšin niso dejansko zaščitene. V današnjih razmerah ni čudno, da ravno Nemčija zastopa tezo obnove državne ideje na čisto narodnostnem temelju, ker je nemški narod razdeljen v več držav.

Nato je prešel na sedanjo carinsko politiko, o kateri pravi, da je nevezdržna. Vse današnje okoliščine silijo po njegovem mnenju Evropo, da posveti čim večjo pozornost novemu razvoju dogodkov v Nemčiji. Državni kancelar Hitler se je pokazal tudi na polju zunanje politike kot pravi evropski revolucionar, ko je v svojem govoru v državnem zboru izjavil, da ne mara niti čuti o kakšni germanizaciji tujih narodnosti in da spoštuje vsako narodnost. Po Papenovi sodbi omogočajo Nemčiji pomembni rezultati, ki jih je doslej dosegla nacionalna revolucija da se vse bolj posveti mednarodnemu sodelovanju za pobijanje mednarodnih težkoč in odpravo dosedanjih katastrofalnih sporov, zaradi katerih trpi Evropa.

Na koncu je naglasil, da mora tako pojmovan nacionalizem samo zblizati evropske narode, ne pa jih še bolj razdvajati.

Roosevelt zahteva odločilne sklepe

Debata o definiciji napadalca na razorožitveni konferenci — Mala antanta soglasja z rusko definicijo

Washington, 26. maja AA. Snoči je Roosevelt telefoniral direktno iz Bele hiše Simonu v London, da ga poročila iz Zeneve čim dalje bolj vznemirja. Opozoril je Simona, da se bodo Zedinjene države, če bi se razorožitvena konferenca izjalovila, popolnoma desinteresirale od vseh zadev evropskega kontinenta in pustila dogodom prost pot. Interventirale bi le tedaj, če bi morale zavarovati svoje lastne interese. Roosevelt je sporočil Simonu, da bi podobna izjava britanske vlade pomenila silno močan pritisk in da bi utegnila pospešiti razvoj ženevskih posredov.

Simon je baje odgovoril, da je misel dobra in da bo v tem smislu podal izjavo, toda okoliščine, v katerih bi jo mogel podati, so za sedaj še preveč nejasne.

Zeneva, 26. maja AA. Na večeršnjih popoldanskih seji glavnega odbora razorožitvene konference se je vršila razprava o definiciji napadalca. Rumunski zunanji minister Titulescu je pri tej priliki izjavil:

V imenu držav Male antante izjavljam, da mi je zelo žal, ker se zaradi odločitve debate o definiciji napadalca na ponedeljek

ne moremo te debate udeležiti. Predsednik odbora zunanjih ministrov Male antante Jevtić je odpotoval v Beograd dan sestanaka Male antante je nepreklicen. Zato bova morala dr. Beneš in jaz v najkrajšem času odpotovati v Prago. Tako bomo med razpravo o varnosti vel trije odsotni. Če se to ne da drugače urediti, izjavljam v imenu vseh treh držav Male antante, da popolnoma soglasamo s predlogom ruske delegacije, ker vidimo v njem najtočnejšo definicijo. Od definicije napadalca je odvisno vprašanje varnosti. V tem je glavni pomen razorožitvenega vprašanja. Zato naše tri države ne morejo pristati na to, da se tako važno vprašanje odloži z dnevnega reda konference, ker je od tega odvisen mir.

Ko je Titulescu končal, so ga prisotni delegati živahno aklamirali.

Konferenca bo nadaljevala sasedanje jutri popoldne, razprava o definiciji napadalca pa je odložena na ponedeljek.

Danes popoldne je glavni odbor razorožitvene konference nadaljeval proučevanje pomorskih klavzul v britanskem razorožitvenem načrtu.

Razpust avstrijske komunistične stranke

Dunaj, 26. maja. s. Ministrski svet je danes sklenil razpust komunistične stranke zaradi njenega državi nevarnega in ilegalnega dela.

Največji korupcijski proces pred sodiščem

Država oškodovana za nad 60 milijonov
Beograd, 26. maja. p. Pred beograjskim okrajnim sodiščem se je pričel danes senzacionalen proces, ki obravnava eno največjih korupcijskih afer, kar jih je bilo v naši državi. Na obtožni klopi so bivši uradniki finančnega ministrstva Milena Berić, bivši svetnik ministrstva Petar Borislavjević in bivši načelnik ministrstva Slobodan Djaković. Obtoženi so, da so oškodovali državo za nad 60 milijonov dinarjev. Z raznimi manipulacijami so omogočili znani tvrdki Standard Oil Company uvoz 20 milijonov kilogramov nafte brez carine odnoso po skramo znižani carini. Berićeva je kot inženjerka ministrstva izdajala lažne analize, na podlagi katerih sta ostala dva obtoženca rotem izdajala odloke za uvoz nafte brez carine odnoso po znatno nižji carini, kakor pa je bila predpisana. Te manipulacije so trajale več let, zaradi česar je dosegla višina škode za državo tako ogromno vsoto. Za razpravo vlada naravno ogromno zanimanje in je dvorana nabito polna. Vso današnjo razpravo je izpolnilo čitanje obsežne obtožnice in ugotovitev

osebnih podatkov obtožencev, kojih zasliševanje se bo pričelo jutri. Proces bo trajal več dni.

Protirevizionistični miting v Beogradu

Beograd, 26. maja. p. Za nedeljsko veliko zborovanje proti reviziji mirovnih pogodb, ki so ga sklicala vsa patriotska društva, vlada izredno veliko zanimanje in vse kaže, da bo to eno največjih zborovanj kar se jih je doslej vršilo v Beogradu. Akcijski odbor, v katerem so zastopniki vseh nacionalnih organizacij, je danes izdal na prebivalstvo prestolnice proglas, v katerem opozarja na akcijo revizionistov, ki hočejo z osvajalnimi nameni in nasiljem uničiti vse to, kar so si pridobili slovanski narodi po stoletnem trpljenju in v mučeniški borbi za svojo čast, svobodo in pravico. Zato je potrebno, da dvignemo svoj glas in povemo vsemu svetu, da pomeni taka akcija novo vojno, proti kateri se morajo boriti vsi, ki jim je mir res pri srcu.

Iz zdravstvene službe

Beograd, 26. maja AA. Za ekonomsko državne bolnice za duševne bolezni v Novem Celju v 7. skupini je imenovan Anton Manfred, upravni uradnik in vršilec dolžnosti ekonomista iste bolnice v osmi skupini.

Göbbels gre v Rim

Berlin, 26. maja AA. Minister za propagando Göbbels bo jutri odpotoval v Rim. Spremljal ga bodo njegova žena, šef nemške delovne fronte dr. Ley in več njegovih sodelavcev.

Naši kraji in ljudje

Razprava o umoru v Tunjiški mlaki

Nečak, ki je zasnoval umor svoje stare tete, je bil obsojen na 20, njegov pomočnik pa na 10 let robije. Tretji zarotnik je ubežal roki pravice

Ljubljana, 26. maja.

Posebno za naselje okoli Kamnika zelo zanimiva kazenska razprava se je danes vršila pred velikim senatom okrožnega sodišča. Popoldne sta stopila pred sodni dvor 32-letni bivši posestnik Anton Vomberger, doma iz Tunjice, in 28-letni čevljarški mojster Anton Hafner iz bližnjega Podboršta. Oba sta družinska glavarja. Obtožena sta, da sta sodelovala pri umoru posestnice in gostilničarke, 73-letne Ivane Rakef v Tunjiški mlaki. Pravi morilec, prosili tiho-tapec in kriminalni tip Ivan Košnik je po begu rok pravice čez mejo in ga ne morejo izslediti. Na iniciativu Vombergerjevo in ob njegovem sodelovanju ter na pri-govarjanje drugega je Ivan Košnik izvršil ponoči 28. aprila lani umor starke, ki je boleha spala v gostilniškem salonu na di-vanu. Izvršitev rafiniranega umora je tra-jala dobrih 15 minut. Košnik je staro, ki je boleha na vodenici, kratkotalno stisnil za nos in usta ter jo tako zadušil, da na njej drugi dan niso našli niti najmanjših znakov kakšnega nasilja. Vsi so sprva mislili, da je Rakefova umrla naravne smrti, šele pozneje, ko se je Hafner v pijanosti iz-dal, so o roki letos 10. februarja aretirali oba obtožena, ki sta po daljšem oklevanju priznala umor.

Vomberger odklanja odgovornost

»No, Vomberger, ustanite in povejte po resnici, kako je bilo,« je dejal senatni pred-sednik s. o. s. g. Anton Mladic. »Štvar je bila tako-le: Jaz nisem bil s Košnikom v nobeni zvezi. Res sem šel doli in odprl vrata. Hafner in Košnik sta sezula čevlje in sta v salonu sama vse opravila. Jaz nisem

bil poleg,« je začel močno prebledeti Vom-berger svoj zagovor.

»Kdo si je izmislil vso stvar? Hafner, ali vi?« ga je prekinil g. predsednik. »Najprej je začel govor o tem Hafner,« je odvrnil obtoženelec. »Bil je jezen na teto, ker ga je ovadila, da ji je dal ponarejen bankovec in je bil zato obsojen na osem mesecev. Predsednik: »Zakaj se je vam, za božjo voljo, tako mudilo teto spraviti na oni svet. Teta je napravila za vse ugodno opo-roko. Dr. Polec je rekel, da bi ona živela še kaka 2 ali 3 mesece.«

Obtoženelec: »Sem mehke narave, vsak me lahko v slabo zapelje. Meni je sedaj žal in obžalujem.« Drž tožilec: »Tako me-hak ste, da ste pripravljali za njo celo strup!« Predsednik je nato čital obširen zapisnik preiskovalnega sodnika, v katerem v Vomberger po svoje opisal razvoj do-godkov, ki so dovedli do umora starke. Priznal je, da je o tem res govoril s Haf-nerjem ter mu pozneje dal 2000 Din in hranilo knjižico za 13.000 Din. Ker se je s teto sprl, se je bal, da ne prekliče pr-votne oporoke, s katero ga je postavila za edinega dediča. V nadaljnjem omenja za-pisnik, da sta oba obtožena teta zavoro-vala za posmrtno pri mariborski Kmetijs-ki esportni zadrugi za 20.000 Din. Obto-ženelec je vztrajal pri svojem zagovoru in je drž. tožilec pripomnil: »Boljše je, da vse skesano priznate, ker ste itak zafurali grunt in svobodo.« Obtoženelec je drugače odklanjal odgovornost za umor.

Drugi obtoženelec Hafner

je prostodušno in drastično pripovedoval, kako je prišlo do umora. Vomberger ga je

k temu nagovarjal. Ko mu je omenil, da bo teta kmalu umrla, je pristavil: »Hudič bo živel še 10 let. Ima trdo dušo.«

Predsednik: »Kako ste prišli na Košni-ka?«

Obtoženelec: »Večkrat je prihajal k meni. Seznanila sva se v zaporu. Tihotaplil je sa-harin. Teden pred umorom sem mu raz-odel stvar. Košnik se je takoj ponudil, češ »Bom vse skomandiral. Jaz sem tega va-žen, sem jih že več spravil tja na oni svet.« Pozneje je dejal Košnik Vombergerju: »Za nekaj denarja rad napravim!« Vomberger ga je bil vesel. Ko sem mu branil, je jezen odgovoril: »Hudič! Saj sem bil žandarm in se bom znal dobro zagovarjati.«

Priče niso izpovedale nikakih bistvenih okolištin. Kamniški zdravnik dr. Julij Po-lec je med drugim omenil: »Bil sem do-mači zdravnik Rakefove, ki je bila bolna na vodenici. Vombergerju sem omenil, da utegne v 2 ali 3 mesecih umreti. Ko sem ga pozneje srečal v Kamniku, sem ga vprašal: »Ali je teta težko umrla?« Odgovoril je: »Ne vem. Zjutraj smo jo našli mrtvo.« Vomberger je še pripomnil: »Točno ste napovedali tetino smrt, samo za par dni ste se zmotili.«

Vomberger je po tetini smrti postal last-nik posestva. Njegov bratje pa so sedaj zahtevali, da se zapišniško postopanje obnovi.

Drž. tožilec dr. Hinko Lučvink je za-hteval najstrožjo kazen, da se iz našega naroda iztrebijo taki izstanki.

Po daljšem posvetovanju je bila razgla-šena sodba. Vomberger je bil obsojen na 20, Hafner pa na 10 let robije ter oba v izgubo častnih državljskih pravic.

Slava naše prestolnice

Beograd, na Spasov dan.

Nimajo svoje krsne slave samo vse dru-žine, temveč jih imajo tudi vsa društva in sploh vse ustanove in ustrojstva, med nji-mi vse vojaške edinice. Tako je popolno-ma umljivo, da slave svojo slavo tudi ob-čine, ki so prav le široko se raz-astle nekdanje družinske zadruge, katerim se je tekom stoletij primešalo toliko in to-liko prišlecev od zunaj. Svojo slavo, praz-nik svojega zaščitnika, je tako slavil tudi Beograd že v starodavnih časih, toda pod vplivom vsega tujega zla, ki ga je zadeva-lo stoletja in stoletja, se je proslava beo-grajske krsne slave začela opuščati in je že skoraj zašla v pozabnost. Lanskega le-ta pa se je zopet proslavila in na zelo slo-vesen način.

Slava prestolnega mesta Beograda je Spasov dan, praznik Vnebohoda, in tako je danes Beograd proslavil svojo slavo iz-redno slovesno, kakor pač nikdar še re-doslej.

Mestna občina je s posebnimi razglasi vabila vse meščanstvo brez razlike vere in narodnosti, da proslavi žnjo ta veliki praz-nik. Danes je bilo vse mesto v zastavah. Svečana služba božja se je opravila v sa-borni cerkvi. Opravil jo je patrijarh ob veliki asistenci škofov in svečnikov. Že pred 9. uro pa se je začel sestavljati v ulici Miloša Velikega veliki sprevod. Ko so se zbirali udeležniki sprevoda, se je na no-vem pokopališču v prisotnosti predsednika mestne občine Milutina Petrovića in drugih predstavnikov občin opravilo spominski-ko opravilo za borce iz leta 1876, za brani-telje Beograda v svetovni vojni in pokojne predsednike beogradske občine.

Svečani sprevod je krenil iz Vaznesenske (Vnebohodne) cerkve. Vodil ga je patri-jarh z ogromnim številom duhovščine. Spreveda so se udeležile vse beogradske šole, vsa društva z zastavami in je sode-lovala tudi častna četa vojaštva. Takoj za duhovščino je korakal predsednik občine z vsemi občinskimi odborniki, njim so pa sledili predstavniki vseh civilnih in vojaš-kih oblasti. Sprevod se je pomikal po uli-ci Miloša Velikega, Kralja Milana, Terazi-jah, Knez Mihajlovi do Kalemegdana in od-tod v saborno cerkev. Povsod so se je vse trlo občinstva, a s hiš so po starodav-nem običaju obmetavali sprevod s pšeno in koruzo, kar naj pomeni voščilo, da pri-nesi proslava slave prestolnici vse blago-stanje. Pred novim dvorom se je sprevod ustavil in patrijarh je tu opravil molitev.

Po zaključni molitvi v saborni cerkvi se je vršilo v veliki občinski dvorani »svečenje kolača«. Obred je opravil patrijarh s pred-sednikom in obema podpredsednikoma v navzočnosti posebnega kraljevega opo-slanca in predstavnikov civilnih in vojaških oblasti. Patrijarh je izpregovoril kratek go-vor, v katerem je poudarjal, da vse dobro in tudi zadosti ob proslavljanju slave pri-haja od Boga in da nihče, pa naj pripada katerikoli narodnosti in veri, ne sme po-zabiti hvaliti njemu. Spominjal se je kra-lja, ki je v svojo globoko vernostjo pravi zgled vsem državljanom. Govor je zaklju-čil s čestitanjem slave predsedniku občine. Njemu so sledili vsi ostali navzoči. Po

končanem čestitanju pa je predsednik ob-čine povabil vse prisotne v svoj kabinet, kjer jim je postregel po slavnem občaju.

Poleg prestolnice občine je slavila dan-es tudi še cela vrsta raznih društev in pa konjeniška brigada kraljeve garde. Pre-stolnica je bila tako res v izrednem sla-vnostnem razpoloženju, k čemur je tudi precej pripomogel izredno lep dan, ki je marsikoga tudi zvalil v Zemun, kjer se je vršilo svečano polaganje temeljnega kam-na »Narodnega doma kralja Aleksandra«, v katerem bodo nastanjena vsa zemunska narodna kulturna društva.

Popoldne, proti večeru pa je po toplem, skoraj čisto poletnem dnevu začelo zopet rositi, kar je vsekakor vsaj kolikorotliko pokvarilo občo prestolnično slavnostno ra-dost. Vzlic temu pa: srečna slava našemu Beogradu!

Smrt starega narodnega delavca.

Ljutomer, 26. maja.

V ponedeljek 22. t. m. smo pokopali g. Simona Jagodiča, tasta odvetnika g. dr. Stajnka. Pokojnik je umrl za možgansko kapjo, ki ga je zadela v 74. letu starosti. Doma je bil iz Tekavega pri Kogaški Slatini. Dolgo vrsto let je bil poslovodja znane mariborske trgovine Ulaga na Aleksandrovi cesti. Starejši Mariborčani in okoličani se ga še dobro spominjajo.

V Mariboru je bil med soustanovitelj slovenskega Trgovskega društva, ki je bu-dilo narodno zavest med našimi maribor-skimi trgovci.

Pokojnega g. Jagodiča je odlikovala krepka narodna zavest, v kateri je skupno s soprogo Antonijo vzgojil tudi svojo hčer,

Razstava ženskih ročnih del na dekliški osnovni šoli pri sv. Jakobu

Skupina učenk, na desni gospa Avgusta Dostalova

Danes popoldne bo otvorjena na I. mestni dekliški osnovni šoli pri sv. Jakobu v Ljubljani razstava ženskih ročnih del in risarskih izdelkov. Učenke so se tekom šolskega leta marljivo vadile v uporabi narodnih ornamentov in so z veliko ljubezno izde-lovale številne izdelke v narodnih motivih. Razstava bo odprta danes popoldne in v nedeljo 28. maja od 8. do 11.30 in od 14. do 17. ure.

Gostilničarsko zborovanje

Ljubljana, 26. maja.

Zborovanje Zadruga gostilničarjev, krč-marjev, kavarnarjev, žganjetočnikov in iz-kuharjev za ljubljansko okolico, ki se je vršilo danes v Ljubljani v prostorih salo-na restavracije »Pri levu«, je pokazalo, da so naši gostilničarji zaradi raznih prilik res zelo ogražani in svoji eksistenci in sploš-no v svoji obrti. Zbor je otvoril ob 10. predsednik zadruga, lastnik gostilne »Pri slepem Janezu« v Zapužah g. Fran Sušter-šič, ki je uvodoma pozdravil predstavnika Zbornice za Tol g. dr. Koceta ter ravnatelja Zveze gostilničarskih zadrug g. Petelina in goste, nakar je v kratkem ekspozije podal sliko razmer, v katerih žive danes gostilničarji. Omenjal je razne primere, ki so na kvar gostilničarski obrti. Protestiral je proti krošnjarijenju in omenil tudi ne-uspeh v zadevi prošnje za podaljšanje po-lisijske ure v ljubljanski okolici. Daljše poročilo o prilikah v gostilničarskem stan-u je podal tajnik g. A. Pintar, ki je posebno naglasil, da bodo lastniki malih točilnic zaradi neprimerne visokih trošarinških da-jatev sčasoma prisiljeni, ustaviti svoje ob-rate. Tudi je omenil, da je zadruga nape-la vse sile, da se omeji krošnjarijenje ter je v ta namen opozarjala tudi ob vsaki pri-liki oblasti.

Zadruga šteje 321 članov ter imamo v ljubljanski okolici največ gostilen v vsej banovini. Na predlog preglednika računov g. Mrcine iz Spodnje Kašlje je bil pra-račun odobren in podan odboru absoluto-rij. Zborovalci so sklenili, da ostane do-sedanja članarina, in sicer v iznosu 40 Din letno. Med živahno debato je bil na pred-log g. Suhadolca sprejet tudi sklep, naj se zviša pristopnolna taksa za nove konce-sije od sedanjih 500 na 1000 Din. Sklenje-

Obiskovalcem zagrebškega velesejma se priporoča slovenska gostilna

VLADIMIR ČERNE, Zagreb
Radičeva ul. 1 (dvor.) tik Jelačićevega trga

Magda Schneider

kot hči bogatega tvorničarja

služi za model mlademu slikarju

Hermanu Thimigu

v velezabavni šaloigri

Danes premiera

ob 4., 1/8. in 1/10.

BOMBA S MEHA!

SUZANA V KOPELI

MARION, TO SE NE SPODOBI!

Sodelujejo še:

Otto Wallburg, Julij Falkenstein

Glasba in šlagerji:

Otto Stransky

Znižane letne cene.

Elitni kino Matica

Telefon 2124

Izleti v severno obmejno ozemlje

Nekaj misli k nedeljskemu pohodu Mariborčanov k Sv. Duhu na Ostrem vrhu

Dan za dnevno govoritvo o tujskem pro-metu in se naše postojanke pod najvišjim pokroviteljstvom pripravljajo na novo sezo-no, kaj radi pozabljamo, da je v naši do-movini še mnogo neodkritih biserov, ki željno čakajo kot Trnjalica na svojega vi-teza. Kakor je Ljubljana šele pred kratkim odkrila Dolenjsko, ne da bi pri tem zane-marila gorenjski biser, tako bo morala tudi naša dravska prestolnica nekaj svojega za-nimanja usmeriti drugam. Maribor je s

Sv. Duh na Ostrem vrhu

svojim planinarstvom s redkimi izjemami navezan na Pohorje. Tam se je ogromno investiralo, tam so glavne postojanke in tja je obrnjena vsa propaganda. Z gospo-darskega stališa povsem neoporečna za-da-va!

Pravijo pa, da ima planinarstvo s tuj-skim prometom vred poleg gospodarskih še tudi nekaj višjih ciljev: spoznavanje ljudstva, stiki med mestom in podeželjem, utrjevanje narodno omejenih postojank, obisk obmejnih pokrajin itd. Tako vsaj pojmujejo svoje »spoti in ceste« oni popot-niki, ki jim je domovina ne samo z lepoto popisane knjige, marveč pred vsem zajed-nica veselih in žalostnih ljudi, medsebojno odvisnih in povezanih v pisan venec narav-nih krasot, ki pa vsebujejo večkrat tudi kito — pelina.

Na levem bregu Drave imamo obmejno Kobansko višavje, ki po marsičem pohor-ske planjave celo prekaša, vendar je silno

osamljeno in zapuščeno. In to predvsem zaradi nesrečne okoliščine, da ne premore — komforta. Ne vemo sicer, v koliko je to samo izgovor, dejstvo pa je, da izletniki s slovenskega ozemlja ne prihajajo na ob-mejne planine v takim številu, da bi bilo to v skladu z lepoto in — položajem ob-mejnih turistovskih postojank.

Res je, da Kobanske planine nad Mari-borom ne premorejo luksuznega komfor-ta. Na vrhovih so pač samo idilične va-sice s skromnimi gostilnami — le Sv. Pan-kracij je edina postojanka SPD. Vendar se tudi tukaj potrudijo ustreči željam raz-vajenih planincev. Tako tudi od te plati ni izgovora. Vsaj nemški turisti, ki prihajajo iz sosednje države, so popolnoma zado-voljni. In kako radi prihajajo! Zlasti v zad-njem času, ko se je očitno tudi nemška turistika strnila s političnimi načeli. Meto-de nemške ekspanzivnosti so postale izred-no rafinirane...

Vedno bolj čutimo, da nismo dovolj močni, da bi parirali s uspešnimi protiku-repi nemške želje po ozemlju do Drave. Raje smo doma ali pa na Pohorju, Koban-sko prepuščamo pešici »prenapetih rodo-ljubov«, ki naj s stalnimi obiski vzdržuje-jo zvezo z mejši. Tako se razvija naša obmejna turistika že dolga leta.

Prvi večji poizkus novih smeri priprav-ljajo mariborski narodnjaki za jutri in v nedeljo. Takrat naj obišče centralno točko obmejnega višavja Sv. Duh na Ostrem vrhu vse ono iz Dravske doline, kar ima še sploh razumevanje za težnje obmejne-ga ozemlja. Sv. Duh je ena izmed najbolj eksponiranih obmejnih postojank, ki jo de-li meja tako nesrečno, da je več stotin na-ših rojakov ostalo v Avstriji, z njimi tudi bivša CMUD šola, danes potujočevalnica ob-mejne dece.

Nedeljski izlet naj bo dostojna mani-festacija naše narodne javnosti, da je Dra-vska dolina naša nedotakljiva last! Zato se bodo radevolje priključili vsi prijatelji ob-mejnih planin in bodo posvetili vsaj eno nedeljo kobanskemu Sv. Duhu!

Izkoriščevalec Regenstreif v škripcih

Ob njegovi aretaciji na Dunaju so ugotovili, da je delal tudi avstrijski državi gospodarsko škodo

Sarajevo, 26. maja.

Naposled se je gorje, ki ga je s svojim samopasnim gospodarstvom v velikanskem lesnem podjetju »Krivajec« navajal na naj-siromasnejši del Hercegovske Bosne znani Fric Regenstreif, vsaj malo začel znanosti tudi nad njim samim. Po dolgem letih so začeli vendarle klicati na odgovornost tega samo-pasneža in brezobzirnega izkoriščevalca, ki se je dal nazivati od siromasnih delavcev in njihovih rodbin »Herr Brotgeber«. O usodnih posledicah njegove samopasnosti in njegovega pohlepa smo že večkrat poro-čali, najbolj pa priča o njih seveda strašna pustinja na področju nekdanjega velikan-skega in cvetočega velepodjetja.

Regenstreifa so te dni zaprli na Dunaju, ko so najprej v Pötzleinsdorfu, v njegovi vili, ki je največja in najrazkošnejša v du-najski okolici, izvršili temeljito hišno pre-iskavo. Do preiskave in aretacije je gotovo prišlo na zahtevo jugoslovenskih oblasti. O aretaciji, ki je za Dunaj veličanska senza-cija, avstrijska policija sicer ni dala nobe-nih pojasnil, kar pa je razumljivo posebno v primerih, pri katerih se morajo oblasti dveh držav medsebojno šele pogovoriti gle-de preiskave in kazenskega postopanja. Dunajski listi so že v prvih vesteh o tej aretaciji navajali, da so iz Jugoslavije pri-spele prijave o vsakršnih malverzacijah, ki gredo v težke milijone.

Rezultat hišne preiskave pa je dal še po-sebno senzacijo. Pri Regenstreifu, ki je star sedaj 65 let in naslednik nekdanje ugledne in bogate dunajske industrijske rodbine Eisler, so našli v tujih valutah za okrog 5 milijonov šilingov in ker se je izkazalo, da te valute niso bile po zakonu prijavlje-ne avstrijski Narodni banki, je bil vse de-nar zaplenjen in bo, še predno pridejo na vrsto vse druge malverzacije, uveden pro-

ti Regenstreifu na Dunaju proces zaradi skrivanja neprijavljenih valut. V zadnjem času je Regenstreif, ki je bil prepričan, da njegovo samopasno gospodarstvo v Bosni ne bo ostalo brez hudih posledic, trdovrat-no zavračal, da je avstrijski državljan že od leta 1923. Pri njem pa so našli sedaj dva potna lista zanj in za njegovo ženo, ki sta bila izdana od jugoslovenskih obla-sti. Če je res, da si je pridobil tudi avstrijs-ko državljanstvo poleg jugoslovenskega, bo nastala zanj še posebno neprijetna afe-ra zaradi varanja oblasti.

Ne glede na to, koliko škode je napravil Regenstreif v podjetju »Krivajec«, kjer so ostale tudi na dolgu mezde revnim delav-cem, bo težak njegov obračun tudi z našo državo upravo. Ko je bil še neomejeni gospodar »Krivajec«, je Regenstreif z drža-vo upravo sklenil eksploatacijsko pogodbo in je država poleg tega, da ni dobila po tej pogodbi niti pare, izgubila tudi svoj delež. Za železnico Zavidoviči — Han Pije-sak — Kusače bi morala dobivati država po pogodbi letno 52.000 zlatih švicarskih fran-kov. Dobila ni niti pare, pač pa je po-jitje zahtevalo od države odškodnino 55 mil-jonov, češ, da je bila progla pasivna. Ko so sklepali to, za državo tako krvavo pogod-bo, je bil Regenstreif deset dni v Beogradu in si je za stroške zaračunal ravno — 495 tisoč 590 dinarjev. Potem seveda ni čuda, da so našli v njegovem domu v tujih valu-tah okrog 5 milijonov šilingov. Kamen, ki je sedaj prožen proti brezobzirnemu iz-koriščevalcu, mora po vsej pravici povzro-čiti pravo lavino.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Bayerjev Kriš Jamel in pristnost in dober na-ped

PYRAMIDON-tablet

pri glavobolu in mi-greni.

Pyramidon

TABLETE

V. Z. »JUGOFAK“ L. d., Zagreb, Golub 32.
Oglaš. je registr. pod S. br. 1031 su 12. I. 1933.

soprogo dr. Marka Stajnka. Sedemnajst let je bival v Ljutomeru pri svoji hčeri, kjer je pomagal v zetovi pisarni in bil splošno znan po svoji dobroti in prijaznosti. — Na zadnji poti so ga spremljali številni sorod-niki in prijatelji od blizu in daleč in tudi četa Sokolov v krojih. Pokojniku časten spomin, žalujočim naše sožalje!

Skocijan, 26. maja.

V zadnjem času se je izvršilo v škoci-janski okolici več vlomov in tatvin. Pre-taklo soboto je odšel Alžir Beretič, posest-nik iz Šmarjete, v klet, ki je malo oddalje-na od stanov. hiše, in je opazil, da je okno kleti odprto. Stopil je bliže k oknu in videl na redkem omrežju sledove slanine. Ko je hotel odkleniti vrata, je šlo to zelo težko; po dolgem obračanju pa je slednjič le od-prl. Nedvomno so vlomilci izkušali priti v klet skozi vrata, kar se jim pa ni posre-čilo. Ko je stopil posestnik v klet, je vi-del, da je s kolov izginilo vse prekajeno-meso s slanino vred. Neznani lopovi so z dolгим cepinom izvlekli vse meso skozi okno. Tatovi so morali biti na vsak na-čin ljudje, ki dobro poznajo domače raz-mere.

Tej tatvini je sledila takoj čez nekaj dni druga. Pokradeno je bilo meso pri pos-tniku Janezu Kaplarju v Savinku pri Skoci-janu. Ko je posestnik zjutraj vstal, je ona-zil, da je omrežje na oknu jedine šram-be iztrgano. Ugotovil je, da mu je nočni vlomilec odnesel okrog 20 kg prekajen-ga mesa in slanine.

Botrije pri posestniku K. v Gaberniku v škocijanskih hribih se je udeležil tudi neki Hrvat, krošnjar z manufakturnim bla-gom. Po vselem ranjanju je odšel spat. Ko pa je zjutraj hotel dalje po no-slu, je opazil, da je bila bala skoro popolnoma razvezana. Ugotovil je, da sta mu bila ukradena dva velika kosa blaga za obleke. Orožnikom se je po dolgem zaslišanju posrečilo najti krivce v mladoletnih otro-kih.

Med neštetimi ponesrečenci

Jutrovega nezgodnega zavarovanja ni bilo niti enega, kjer bi od Zavarovalnice »Triglav« izplačana zavarovana vsota po Din 10.000.— ne pomenila za preostale veliko, če ne vsega. Naročite »Jutro«, zagotovite svojem podporo.

a. Izredni občni zbor občine »Slobo« bo v nedeljo 28. t. m. ob 16. v Narodnem domu. Ker gre za važno vprašanje, ki se tiče prispeljanih družin, naj se ga vsi člani prav gotovo udeležijo. Odbor.

a. V celjski bolnici so umrli: v sredo 24. t. m. 27 letni čevljarški mojster Martin Stojan z Vrbeke pri 8t. Juriju ob južni železnici, v četrtek 26. t. m. 67 letni občinski svetnik Boštjan Brečko iz Lokavca pri Loki pri Zidanem mostu, v petek 26. t. m. pa 9 letni sin pismonoše Tomaž Kolenik iz Celja.

a. Elitni kino Union. Danes ob pol 17. in pol 21. zvočna opereta »Orlov« in svoe predigre.

Iz Maribora

a. Ljudska univerza bo priredila po zaključku svoje predavalne sezone še izredno predavanje v ponedeljek 29. t. m. ob 20. Predaval bo ožji rojak, misijonar p. Jožef Kerec o svojem 12 letnem bivanju na Kitajskem. Predavanje bo s spremljajočo množico slik.

a. Ljudska univerza priredi v ponedeljek 29. t. m. popoldne ekskurzijo v tukajšnje tovarno »Zlatorog«. Udeleženci se bodo zbrali ob 13.30 pred Veliko kavarano. Vodja ekskurzije bo g. Sumljak.

a. Strokovno vodstvo po muzejskih zbirkah. V mariborskem muzeju bo jutri ob 10. uri strokovno vodstvo po zbirkah Stari Maribor.

a. Znanstveni izlet na črno (Ptujsko) goro bo jutri ob vsakem vremenu. Udeleženci se zberejo ob pol 12. uri na peronu glavnega kolodvaja. Vožni listi se vzamejo do Sv. Lovrenca na Dravskem polju.

a. Mariborsko opeševalno društvo priredi jutri dopoldne med 11. in 12. uro, če bo lepo vreme, v mestnem parku promenade koncert. Igrala bo Schöncherjeva godba.

a. Smetna kosa v Mariboru je včeraj preminil g. Avgust Čejan, višji državni kontrolor. Pogreb bo jutri ob pol 16. na frankijanskem pokopališču na Pobrežju. Pokopljeno blago spomin, žalujočim iskreno sožalje!

a. Razdelitev evidenčnih tablic okoliškim kolezarjem. Jutri od 7. do 12. dopoldne se bodo delile evidenčne tablice za kolese na Tuznu in okoliškim kolezarjem iz občin Stendenci, Pobrežje, Radvanje in Tuzno. Vsi kolezarji iz omenjenih občin morajo prineseti svoje evidenčne knjižice. Od 12. naprej se bodo delile evidenčne tablice kolezarjev iz ostalih okoliških občin na desnem bregu Drave.

a. Mestno kopališče v Kopališki ulici je s današnjim dnem spet odprto.

a. Prijel viromlec. Mariborska policija je aretirala predvčerajšnjim mladega brezposelnega delavca Ivana P. iz Radizla pri Slivnici, ki ga je zasledovalo orožništvo že dalje časa zaradi vroma, ki ga je izvršil v noči na 22. aprila v mešeni mesarja Fr. Žavreca v Slivnici. Pri vromu mu je pomagal neki Franc T., ki pa še sedi na varnem. Tudi ta vromlec odnesla Zagorovce nekaj zaklanega prašiča, polnorožne tele in nekaj nasoljene svinjine, vse skupaj vredno 2500 Din. Vromila sta na ta način, da sta izkopala pod steno v zemlji veliko luknjo in prišla v notranjost mesarnice. Pri zasledovanju je Ivan P. priznal, da je ukradel 19. aprila posestnika Korena v četrni pri Slivnici 600 Din vrednega psa in ga takoj prodal. Izročil je bil sodišču.

Z Jesenic

a. Film o grandioznem vosekološkem zletu v Pragi se bo predvajal danes v soboto v kinu Radiu na Jesenicah. Predstave bodo ob 14. in ob 16. za mladino. ob 20.30 pa za odrasle.

Iz Hrastnika

a. Pšepot od Logarukove gostilne do vasi Studenec je občina temeljito popravila, kar je hvale vredno.

a. Razstava risarskih in pismenih izdelkov obrtno-trgovske nadaljevalne šole bo v nedeljo 28. t. m. v deški šoli. Odprta bo od 8. do 16. ure. Ogled se priporoča posebno gg. mladostim in pomočnikom.

Iz Ptuj

a. Najdeno truplo 18 letnega pastirja. Poročili smo, da je posestnik Majen v Valovku pogrešal svojega pastirja. 18 letnega Janeza Vilčnika je od preteklega petka. Sedaj so našli njegovo truplo v potoku Plesnici v Podvinju pred zatvornimi Toplakovega mlina. Vilčnik je imel na obeh rokah preceznice žile in se zaradi tega domneva, da je izvršil samomor na ta način, da si je preceznice žile, nato pa skočil v potok.

Iz Konje

a. Prijave za pokrajinski zlet v Ljubljani je treba oddati najkasneje do 10. junija pri starešini br. dr. Mejaku. Obenem je plačati za zletni znak, s katerim so zvezane vzorne olajšave, prehrana in vstop na telovadnice, znesek 27 Din.

a. Za 28. t. m. sklicana izredna skupščina sreske organizacije JRKD se preklicuje.

a. je napisal mladi slavist Julij Heidenreich, izdal pa Slovenski ustav v Pragi. Avtor si je zbral za vzorec Masarykovo delo »Rusko a Evropa«. Heidenreich je razložil vse socialne, politične in kulturne smeri Srbije v letih 1860—1870. V tem obdobju je bila Srbija močno pod vplivom ruskih slavofilov. Sledil pa je obrat k evropskemu znanju in osvoboditev imperialističnega ruskega carizma. Vsi ti vplivi so bili temelj kulturnemu in današnji Srbiji. Ta Heidenreichov spis je izšel kot prvi del, nastopni pa se bo približal naši dobi.

Vera Dostalova.

a. Danilo Gorinšek je izdal zopet drobno zbirko pesmi za deca. Knjižnica nosi naslov »Majdina pesmi«. Založila in natisnila jo je Podravska tiskarna v Mariboru (predstavnik Lojze Strašnik).

a. Slovensko predavanje v Pragi. Na povabilo »Jednote slovenskih ženc« je predavala Ljubljanka dipl. phil. Vera Dostalova dne 23. t. m. o pesniku Simonu Gregorčiču. uvodoma orisala položaj našega naroda v Italiji in končno recitala pesem »Slovi«. Praški listi so simpatično registrirali to slovensko predavanje.

a. Nova Evropa za maj 1933 je posvečena kongresu PEN klubov v Dubrovniku in prinaša poleg informativnega gradiva in prispevkov raznih pisateljev in pisateljic sliko pokojnega romanopisca Johna Galsworthyja tar pesneter plakete, ki jo je napravil za udeležence dubrovnškega kongresa kipar Ivan Meštrovič.

HELIODONT

jenajpopolnejša pasta za zobe. Napravi zobe snežno bele in osvežuje usta.

Cena Din 5.— za tubo.

182

Iz življenja na deželi

BLD. Danes in jutri bo predvajal svoči kino »Bled« sijajno nemško opereto: »Huzarji prihajajo«. Kot dodatek nov Foxov tednik in film »Nj. Vel. kralj na lovu na divje koze v Kamniških Alpah«.

GORENJA VAS. Zvezna strelska družina odpravi na slovesen način strelšče 28. t.

Gospodarstvo

Prepoved uvoza avstrijskega blaga

Kakor poročamo na drugem mestu je naša vlada odredila celno prepoved uvoza blaga iz Avstrije, in sicer kot odgovor na avstrijsko prepoved uvoza svinj iz naše države, ki predstavlja težko kršitev, trgovske pogodbe. V naši trgovinski pogodbi z Avstrijo nam je zajamčen letni izvozni kontingent od 140.000 debelih svinj in 21.000 peršutarjev. Ta letni kontingent se izkorišča v tedenskih kontingentih, glede katerih je v pogodbi določen minimum. Avstrija bi smela torej po pogodbi prepovedati samo uvoz preko tega minimalnega tedenskega kontingenta. Kršitev pogodbe pa je s tem večja, ker prepoved uvoza ne velja za Madžarsko. Kršen je torej tudi princip, ki je izražen v pogodbeni klavzuli o nadvečjih usodnostih. Ker tvori svinje glavni predmet našega izvoza v Avstrijo (lani je od našega skupnega izvoza v Avstrijo v višini 676 milijonov Din odpadlo 205 milijonov na svinje in svinjsko meso) je morala naša država na avstrijski ukrep reagirati. Avstrija je kot razlog za prepoved navedla nizke cene na domačem trgu. Če bi mi tak razlog priznali, potem bi vsaka država lahko v vsaki priliki prepovedala uvoz posameznih vrst blaga, kar bi imelo za posledico, da bi pogodbene pravice ostale le na papirju. Pa tudi če bi bil od Avstrije naveden razlog za uvozno prepoved dovolj tehten, tedaj bi moral vsakor veljati tudi za Madžarsko. Avstrija bi se morala zavedati, da naša država ne bo mogla ki preko tega ukrepa, ne da bi izdala primernih protukrepov.

Naša država je kot odgovor na prepoved uvoza svinj v Avstrijo, do nadaljnjega prepovedala vsak uvoz avstrijskega blaga iz naslednjih tarifnih postavk naše carinske tarife: 442 do 474, nadalje 527 do 645 in 646 do 682.

Tarifne postavke 442 do 474 se tičejo naslednjih predmetov: lepenka, pivni papir, ovojni papir, papir za tiskanje, risanje in pisanje, prešan ali marmorni papir,

m. ob 14. Po končani slavnosti na strelšču bo v Sokolskem domu pevski koncert Sokola iz Skofje Loke pod vodstvom g. Adamiča. Po koncertu prosta zabava s plesom. Pridite!

STUDENEC-JG. Združene podkriške krajevne organizacije JRKD prirede v nedeljo 28. t. m. ob pol 9. velik shod na Igu pri Francu Gerbecu. Shod posetijo ministar g. Ivan Pucelj, narodna poslanca gg. Koman in dr. Rape in zastopniki sreske in banovinske organizacije. Vabljeni sosedne organizacije in prebivalstvo Ljubljanskega barja.

Iz Trbovelj

t. Sokolsko gledališče. Veseloigra z godbo in petjem »Rodeljub iz Amerike«, ki je bila podana z velikim uspehom v četrtek ob prenapolnjeni dvorani, se na splošno željo občinstva ponovi jutri. Vstopnice dobite v podružnici »Jutra«.

Kaj trpiš in moleduješ, Mučiš se in obupuješ. Kaj ne veš, da ASPIRIN Reši Te vseh bolečin!

V. z. »JUFEA« k. d., Zagreb, Gajeva 32. Oglase je registr. pod S br. 3122 od 23. II. 1933.

= Ljubljanski veselojem zaseden. XIII. Ljubljanski veselojem, ki bo od 3. do 12. junija, je klub obsegu razstavnega prostora (40.000 kv. metrov) popolnoma zaseden. Zaradi strogih deviznih predpisov in carinskih omejitev razstavlja letos manj inozemskih tvrdk, zato pa je mnogo več domačih, ki jih na prejšnjih veselojemih ni bilo. Tako se bo letošnji ljubljanski veselojem vršil predvsem v znamenju domače industrijske in obrtniške produkcije.

Borza

26. maja.

Na ljubljanski borzi je deviza New York v skladu z zunanjimi notacijami nekoliko popustila, dočim je London ostal stabilen. Nižje notirata tudi devizi Trst in Berlin. Avstrijski šiling se je v privatnem kliringu ponovno dvignil in je bil zaključen po 9.00 (v Zagrebu 8.88, v Beogradu 9.00, 8.85). Grški boni so se v Zagrebu trgovali po 41, v Beogradu pa po 43.25.

Na zagrebškem efektivnem tržišču se je vojna škoda za kaso trgovala po 193, za junij pa po 196. Dolarski papirji so nekoliko popustili. V 7% Blairovem posojilu je prišlo do prometa po 31.75. Zaključek je bil še v delnicah Priv. agrarne banke po 215.

Devize

Ljubljana. Amsterdam 2309.29 — 2320.65, Berlin 1341.25 — 1352.65, Bruselj 799.13 do 803.07, Curih 1108.35 — 1113.85, London 193.86 — 195.46, New York ček 4919.37 do 4947.63, Pariz 225.88 — 227., Praga 170.90 do 171.76, Trst 297.96 — 300.36 (premlja 28.5 %).

Curih. Pariz 20.32, London 17.505, New York 446, Bruselj 72.10, Milan 26.90, Madrid 44.25, Amsterdam 208.55, Berlin 121.20, Dunaj 58.50, Stockholm 90, Oslo 89, København 78, Praga 15.41, Varšava 58.05, Bukarešta 3.08.

Dunaj. (Tečaj v priv. kliringu.) Beograd 11.27, London 30.57, Milan 46.81, New York 775.71, Pariz 35.46, Praga 25.43, Curih 173.99, 100 S v zlatu 127.47 S pap.

Elektri.

Ljubljana. Vojna škoda 194 — 196, 7% investicijsko 43 — 45, 7% Blair 31.50—32.50, 8% Blair 32 — 33, 7% Drž. hipoteke, banka 40 den., 4% agrarne 23.50, 6% begluške 31.50 den.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 194 — 195, za junij 194 — 195, 7% investicijsko 43 — 45, 4% agrarne 23.50 den., 7% Blair 31.50 — 32, 8% Blair 32 — 33, 6% begluške 31.50 — 32.50; bančne vrednote: Narodna banka 3600 den., Priv. agrarna banka 215 — 220; industrijske vrednote: Sečerna Osik 145 — 150, Trbovlje 140 do 170.

Beograd. Vojna škoda 194, 193 zaklj., 7% Blair 32.50 bl., 7% investicijsko 46 bl., 4% agrarne 27.50 zaklj., 6% begluške 32.25 zaklj., Narodna banka 3750 zaklj., Privl. agrarna banka 220 zaklj.

Dunaj. Dunav-Sava-Jadran 14.75, Trboveljka 15.95, Alpina — Montan 12.90.

Blagovna tržišča

ZITO

+ Chicago, 26. maja. Začetni tečaji: Pšenica: za maj 70.125, za junij 71.75, za sept. 72.50, za dec. 45.25; kornja: za maj 43, za junij 45, za sept. 47.25, za dec. 49.25.

+ Winnipeg, 26. maja. Začetni tečaji: Pšenica: za junij 62, za okt. 64.50.

+ Ljubljanska borza (26. t. m.) Tendence za žito nespremenjena. Nudijo se (vse za slovensko poslaio) platilo 30 dni: pšenica (po mlevski tarifi): baška 76 kg po 277 do 282.50, baška 77 kg po 295—297.50; kornja (po mlevski tarifi): baška promptna po 112.50 — 115, za maj po 120—122.50; moka: baška »0c po 425 — 430, banatska po 435 — 440.

+ Novosadska blagovna borza (26. t. m.) Tendence alaba. Promet je bilo 76 vagonov. Pšenica: baška, okol. Sombor, Novi Sad, srednjebaška, baška ladja Begej, gornjebaška in sremška 202.50 — 207.50; baška potoka in ladja Tisa 205 — 210; gornjebaška, 200—205. Kornja: baška in srem. 62—64; za janij—julij 66—68; slavonska 65—67; banatska 61—63; baška ladja Sava 64—66; ladja Begej 65—67; ladja Tisa ali Dunav 66—67. Oves: baški, sremški, slavonski 90—92. Ječmen: baški, sremški, 64/65 kg 95—97.50. Omiladni 66/67 kg 100—102.50. Moka: baška in banatska »0c in »0ggc 345—360; »2c 325—340; »3c 305—320; »6c 277.50 do 282.50; »7c 175—185; »8c 65—67.50. Otrubi: baški 52.50—57.50; banatska 52.50—55.50.

+ Somborska blagovna borza (26. t. m.) Tendence nespremenjena. Promet 65 vagonov. Pšenica: baška, okolica Sombor, sremška, slavonska, gornjebaška, banatska 200 do 202.50; banatska poliska 202.50 — 205;

baška poliska 205 — 207.50. Kornja: baška 62 — 64; za junij — julij 66 — 68; Dunav, Tisa šlep 65 — 67. — Moka: baška, banatska »0gc in »0ggc 340—355; »2c 320—335; »3c 300—315; »6c 270—280; »7c 170—200; »8c 65—67.

+ Budimpeštanska terminalska borza (26. t. m.) Tendence čvrsta, promet živahen. Pšenica: za junij 11.23—11.24, za okt. 10.90—10.92; rž: za junij 6.13—6.16, za okt. 7.30—7.32; kornja: za junij 7.35—7.37, za avgust 7.56—7.58.

ZIVINA.

+ Na sojem za prašiče, ki se je včeraj vršil v Mariboru so pripeljali 265 glav. Prodanih je bilo 16 prašičev. Cene so bile naslednje: za 5 do 6 tednov stare 100 do 120 dinarjev, 7 do 9 tednov 180 do 220, 3 do 4 mesece 250 do 350, 5 do 7 mesecev 450 do 550, 8 do 10 mesecev 650 do 680, za eno leto stare prašiče pa 750 do 850 Din. Cena za kilogram žive teže je znašala 7.50 do 8 dinarjev, za kilogram mrtve teže pa 9.50 do 11 Din.

Repertoarji

LJUBLJANSKO NARODNO GLEDALIŠČNO DRAMA

Sobota, 27.: Tartuffe. Premiera. Izven. Znižane cene.

Nedelja, 28.: Tartuffe. Izven. Znižane cene. Ponedeljek, 29.: Izpreobrnitev Ferdiša Pištore. A.

OPERA

Sobota, 27.: André Chénier. D. Nedelja, 28.: Erika. Izven. Znatno znižane cene od 30 Din navzdol.

Ponedeljek, 29.: Zaprtje.

Premiera Molierovega »Tartuffa«, znamenite in izredno duhovite komedije, ki jo je postavil na naš odrežer dr. Branko Gavella, bo drevi, Dr. Gavella uživa v domovini in v inozemstvu slova tako odličnega in originalnega režiserja, da nam je njegovo ime jamči za prvovrsten umetniški užitek. Za premiero in za prvo reprizo jutri zvečer veljajo znižane cene od 26 Din navzdol. Naslovno ulogo Tartuffa igra g. Kralj, v ostalih ulogah nastopijo ge. Marija Vera, Nabokova, Vida Juvanova, Mira Danilova ter gg. Lipah, Jan, Drenovec, Jerman, Sancin, Zeleznik in Margelj.

»André Chénier« je izvrstna operna predstava letošnje sezone, vsebinsko in muzikalno izredno zanimiva. Dosedaj je bila opera vselej z velikim navdušenjem sprejeta, zato obisk najpotej priporočamo.

Opereta »Erika«, delo dvih domačih avtorjev, skladatelja Janka Gregorca in libretista Maksa Simončiča, je bila vedno igrana z velikim uspehom. Vsebinsko je zabavna, glasbeni vložki sodobni, izredno melodiozni, v nekaterih so porabili tudi znani narodni motivi, instrumentacija posra. Za jutrišnje uprizoritve veljajo izredno znižane cene.

Radio

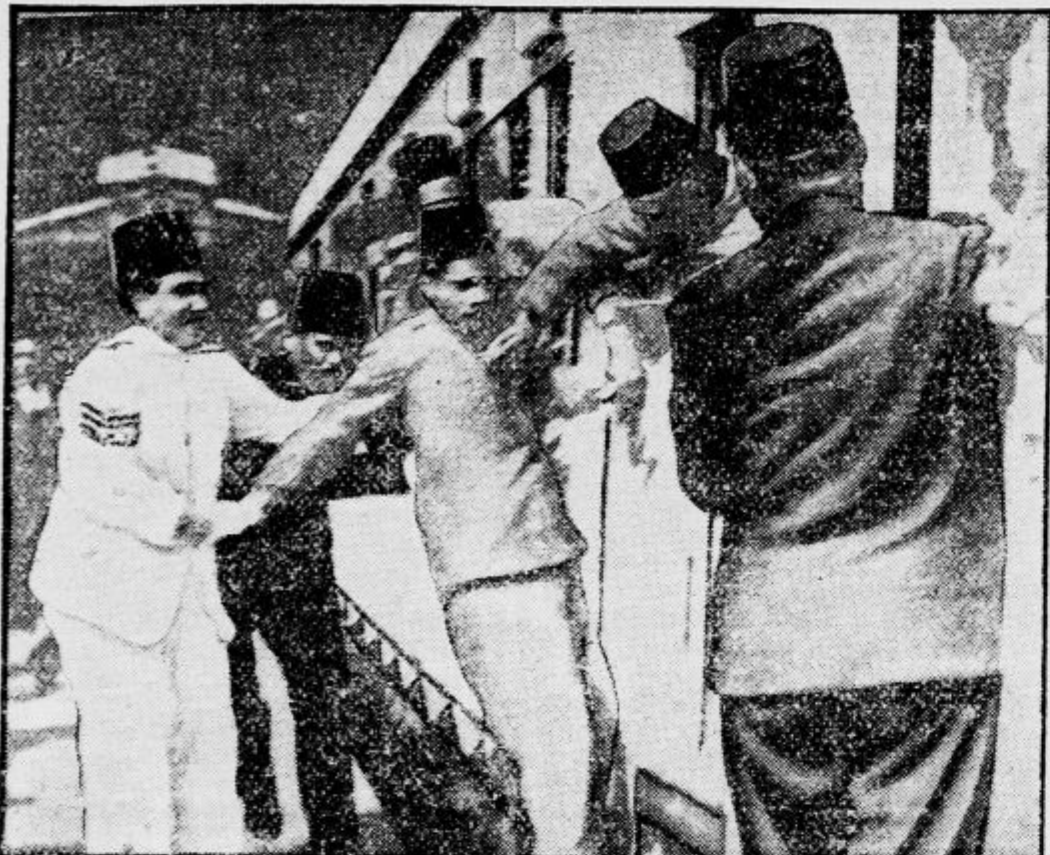
Sobota, 27. maja.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Cas, plošče. — 17: Salonski kvintet. — 18: Iz našega narodopisja. — 18.30: Angleščina. — 19: Pedagogika in kultura. — 19.30: Počitnice pod platneno streho. — 20: Prenos opere iz Zagreba. — 22.30: Cas, poročila, plošče.

BEOGRAD 12.05: Radio - orkester. — 16: Pevski koncert. — 19: Lahka godba. — 20: Prenos opere iz Zagreba. — Plesna glasba na ploščah. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 17: Popoldanski koncert. — 20: Program »Doma slep« v Zagrebu. — 21: Dve enodeljanki. — 22.10: Lahka glasba. — PRAGA 19.25: Zborovski koncert. — 20.15: Mešan program iz Moravske Ostrave. — 22.15: Prenos iz Brna. — BRNO 19: Prenos iz Prage. — 22.15: Orkestralni in violinski koncert. — VARSAVA 20: Večer lahke glasbe. — 2.05: Chopinove klavirske skladbe. — 28: Plesna glasba. — DUNAJ 11.30: Lahka godba. — 15.15: Koncertna ura. — 16.45: Popoldanski koncert. — 19.10: Klavirske skladbe. — 20: Koncert združenih vojaških godb. — 22.15: Prenos ciganske godbe iz Budimpešte. — KÖNIGSBERG 20.10: Koncert vojaške godbe. — Plesna glasba. — MCHLACKER 20: Vojške koronice. — 20.30: Prenos opere iz Monakovega. — 22.45: Nočni koncert iz Monakovega. — BUDIMPESTA 17.30: Koncert delavskega pevskega zbora. — 20.55: Koncert ciganske kapela. — 22.15: Lahka godba. — 23.30: Jazz. — RIM 17.30: Vokalen in instrumentalni koncert. — 21: Prenos Rossinijeve opere »Pepelkac iz Florenca«.

Iz življenja in sveta

Izjalovljen atentat na postaji v Kairu

Ta dni je skušal izvršiti napad na egiptskega ministrskega predsednika Sidki pašo neki radikalni nacionalist, ki so ga še pravočasno prestregli. Napadalec je skrival revolver, s katerim je hotel usmrtiti političnega dostojanstvenika, v kosu papirja

Skrivnosti estenometra

Vremenske napovedi na podlagi sončnega žarenja

Francoski astrofizik in klimatolog dr. Charbonneau, ki deluje ta čas na zvezdar- ni Fabri v Barceloni, trdi, da je odkril s posebnim merilnim instrumentom, ki ga je izumil sam in mu dal ime estenometer, novo vrsto električnih žarkov v sončnem žarkovju.

Žarki so »dinamične oblike in jih je mogoče zmeriti v milivoltih. Zanimivo je pri njih to, da se spreminjajo v redni periodi, in sicer traja ta perioda 6 ur ter se vrši predpoldne v negativnem, popoldne v pozitivnem smislu. Sprememba sama se zgodi opoldne, ko sonce doseže poldnevnik. Oblaki povzročajo motnje, in sicer se v tem primeru sprememba izvrši tudi celo uro prej. Če je nebo čez in čez pokrito z oblaki, ostane žarenje pozitivno, a se nagne na negativno stran, če se nebo raz-

čisti. Močna difuzna svetloba ima isti vpliv kakor oblaki.

Važno je po Charbonneaujevih opazovanjih to, da je novo žarenje v nekem določenem razmerju do vremenskih prilik, in sicer tako, da bi se dalo vreme na podlagi estenometričnih meritev, ki kažejo stanje v najvišjih ozračnih plasteh, napovedovati za cele tedne naprej. Toplotno žarenje sonca je najvišje, kadar je električno žarenje enako ničli, in najmanjše, kadar je to žarenje največje. Vse kaže, da ustvarja to električno žarenje tudi jedra, iz katerih nastajajo potem oblaki.

Oficijalna meteorologija je napram Charbonneaujevim odkritjem še zelo skeptična in hoče najprvo počakati na podrobne podatke, preden izreče o njih svoje mnenje.

Merežkovskij na Dunaju

Znani ruski pisatelj Dimitrij Merežkovskij se zdaj mudi na Dunaju, kjer je te dni v francoskih predaval o bodočnosti krščanstva. Izvajal je, da sta nepovedovala krizo evropskega krščanstva že dva duševna velikana — Leonardo da Vinci in Goethe. O sebi je izjavil, da je hodil v mladih letih po Nietzschejevih stopinjah, zdaj pa da je prišel do drugega prepričanja in vidi rešitev človeštva le v socialnem krščanstvu, ki je edino zmožno obnoviti kraljestvo božje na zemlji.

Novi holandski ministrski predsednik

Colijn je voditelj protirevolucionarne stranke

Nova stavka pri Citroemu

V začetku tega tedna je izbruhnila v Citroenovih avtomobilskih tvornicah nova stavka delavcev. Od 24.000 delavcev, ki jih zaposluje podjetje, jih stavka sedaj 5200.

Hirologija v zdravniški praksi

Hirologija je nekaj drugega nego hiro-mantija. Dočim napoveduje ta usodo kakšnega človeka iz črt v njegovih rokah, hoče hirologija iz teh črt in iz oblike rok razbrati značaj človekov, njegove podedovane in privzgojene lastnosti, ki se izražajo v rokah baže prav tako točno ali še točneje nego v obraznih potezih.

Hirologi smatrajo svojo stroko vsekakor za zelo važno, odločno zavračajo identifikacijo te stroke z okultno, nerealno hiro-mantijo in jo smatrajo za eksaktno vedo, ki naj omogoča vpogled v psihologijo ljudi in naj rabi pred vsem zdravniku dušeslovca v njegovi praksi. Hirologija je po njihovem samo nekakšno poglavje patološke anatomije.

Med novejšimi raziskovalci, ki skušajo iz hirologije napraviti resno znanost, je omeniti zlasti psihopatologa dr. Julija Spiera. Spier se pri svojih raziskovanjih naslanja na lastnosti obeh rok. Dočim izdaja po njegovem desna roka bolj psihološko rodniško zgodovino kakšnega človeka, je leva roka bolj nositeljica individualnih lastnosti. Spier razlikuje tudi pet tipičnih oblik roke: prva je lopatasta roka, ki se širi iz zapestja proti prstom in izdaja ustvarjalno nadarjeno osebnost, druga je roka, ki se od zapestja proti kon-

Nemški begunci v Franciji

Na seji francoskega ministrskega sveta v Parizu so prošle dni obravnavali vprašanje političnih beguncov, ki so pribežali iz Nemčije na francoska gostoljubna tla. Ugotovili so, da znaša število žrtve Hitlerjevega režima, ki so se zatekle v Francijo, okoli 30.000 duš. Še sedaj prihajajo iz Nemčije begunci, katerih število se poveča vsak dan za povprečno 70 oseb. Ministrski svet je sklenil, da pojde žrtvam Hitlerjeve politične nestrpnosti na roko. V Franciji skrbijo za begunce iz Nemčije poseben odbor, katerega podpre francoska vlada iz državne blaginje.

Smrt dr. Wottawe

V finski bolnišnici je umrl te dni 57 letni poslanec dr. August Wottawa, nekdanji vodja Večenstva v dunajskem parlamentu. Pokojnik je bil po poklicu filozof in se je začel razmeroma zgodaj udejstvovati v narodno-obrambenih organizacijah, ki so podpirale nemstvo. Bil je duša »Südmarken«. Po prevratu l. 1918 je osnoval narodno-demokratsko stranko. l. 1923 pa je bil imenovan za predsednika Avstrijske knjižne založbe, ki spada pod kompetenco prostovoljnega ministrstva. Dr. Wottawa je znan pri nas kot velik protislovovski gromovnik.

Peš iz Belgije v Rim

Petdesetletni Belgijec Edmund Den-vier je v 51 dneh prišel peš iz svojega domačega kraja v Rim. Prehodil je 1670 kilometrov, kar ni imel sredstev, da bi plačal vožnjo. Mož se hoče po vrtni tudi domov, toda senzacija, ki jo je izzval s tem, da je šel peš v Rim, mu bo najbrže prinesla medenca, ki mu bo plačal vožnjo za povratek.

Pariški medicinci stavkajo

Te dni so pariški medicinci napovedali stavko in jo tudi začeli takoj izvajati. Zastavkali so zato, ker je pristojno minist-rstvo poostrolo dotedanje izpitno prakso. Dijaki zahtevajo, da se izpitna praksa ukli-ne vsaj za starejše dijake.

cu prstov oži in je lastna za vsak zunan- ni vpliv občutljivemu in neodpornemu člo-veku; tretja je kvadratična roka logično in sistematično delujočega realista; »filozof- ska roka« je dolga, ogolata in v vzvišeni prstni členki; okorna, brutalna roka iz- daja človeka, ki ni sposoben duševnega razvoja.

Teh pet »čistih« oblik ne najdemo seve- da skoraj nikoli; običajne so mešane obli- ke, po katerih je mogoče razbirati, kakšne podedovane in v zunanjih okoliščinah priv- zgojene lastnosti imajo njih nosilci. Mnogo pove oblika prstov. Kratki prsti se spodobijo bolj realistom, dolgi pa fanta- stom, krepak palec kaže odpornost in umerjenost v neki smoter. Važno pa so seveda tudi črte v dlaneh, ki jih hirologija v splošnem deli istotako kakor hiroman- tija v »življenjsko črto«, »črto usode«, »črto glave« itd. Podvojena življenjska čr- ta govori o strahu pred življenjem in okle- vanju, izrazita »črta intuicije«, ki poteka iz okolice zapestja proti četrtemu ali pete- mu prstu, govori o glasbeni nadarjenosti i. t. d.

To so najnovejši oblikovni elementi, s katerimi operirajo hirologi. Koliko je stvarnega na njih in koliko je izročenega praznoverja, o tem se je prepirajo. Vseka- kor bodo morali hirologi še dosti stvari raziskati in dosti svojih trditvev podpreti s stvarnimi dokazi, če bodo hoteli, da jim bo moderna skeptična znanost prisodila ozna- čbo resnosti.

Nova zlitina iz aluminija

Iz Berlina poročajo, da se je posrečilo zneni tvrditi I. G. Farbeindustrie sestaviti zlitino lahkega aluminija, ki uspešno klu- buje morski vodi in nikoli ne izgubi bar- ve. Specifična teža zlitine znaša 2,63 do 2,59. Zlitina ima tudi vrtilno, da je zelo trd- na. Novi kovini se obeta bodočnost zlasti v pomorskem in zračnem prometu.

Paderewski v Franciji

Bivši poljski državni predsednik pianet Paderewski, ki se je v družbi Edvarda Her- riota pripeljal iz Amerike v Evropo, je te dni priredil dobrodelen koncert v Versail- lesu. Izkupiček prireditve je namenil samo- stnu sv. Kazimira, kjer se šolajo otroci emigrantov in sirote. Izvajal je izključno Chopinove skladbe. Koncertu je prisostvo- vala čista francoska družba. Dneve so pri- šle na koncert — ki se je začel ob 17. po- poldne — v toaletah žene, plave in pešene barve, klobuke pa so jim krasile mejne špilje. Mnoge poslušalke so prišle na kon- cert tudi s srebrnimi lisicami, kar se je posebno opazilo.

Morgan pred sodiščem

John Piermont Morgan mlajši slovit newyorški bankir, se mora zagovar- jati pred ameriškim sodiščem zaradi ne- dovoljenih spekulacij

Pri boleznih žlez, črevesja in pre- snavljanja privede uporaba naravne »Franz Josefove« grenčice prebavne or- gane do rednega delovanja in tako olaj- ša tok hranilnim snovem, da preidejo v kri. Zdravniška strokovnjaka izvedenja poudarjajo, da se »Franz Josefova« gren- čica zlasti koristno izkaže pri ljudeh, ki se malo gibljejo. »Franz Josefova« gren- čica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Feldmaršal Finske

general Mannerheim

Povodom 15-letnice osvoboditve Finske je imenovala vlada v Helsinkih zaslužnega generala Mannerheima za feldmaršala fin- ske oborožene sile

Nepretrgani polet New York — Perzija

Italijanski zrakoplovec general de Pino- do, ki se trenutno mudi v New Yorku, je izjavil predstavnikom tiska, da bo v krat- kem startal k nepretrganemu poletu New York — Perzija. Njegova namera je, preleteti v nepretrganem poletu Atlantski oce- an, Evropo in Malo Azijo ter pristati v Abaseru na perzijskih tleh.

Prijeten trening

Maxie Baer ki se bo v kratkem spoprijel v newyorškem Madison Square Gardenu z boksarjem M. Schmelingom, trenira za vse, kar ga čaka, s pomočjo svoje ljubke žene

Dunajska policija prisega Dollfussu

Dollfussova vlada je zaukazala, da morajo vsi uradniki prisesti na »neodvisno Av- strijo«. Tukaj vidimo, kako prisega dunajska policija

Zbirka abnormalnosti

Zanimiva antropološka razstava

Angleški listi poročajo o nenavadni raz- stavi, ki so jo nedavno otvorili v Moskvi. Razstava predstavlja muzej abnormalnosti in znanja kot taka ne le učenjake, ampak tudi ljudske mase. Vlada pa ne dopušta obiska te razstave vsakomur. Ogledati si jo smejo zgolj tisti, ki imajo posebno dovo- ljenje.

Zbirka vsebuje bogato serijo abnormal- nih bitij in obsega gradivo, ki so ga v Ru- siji nakopičili v pet sto letih. Rusija je nemre vedno imela mecene, ki so se zani- mali za antropološke redkosti. Eden izmed teh mecenov je bil tudi car-reformator Pe- ter Veliki.

Razstavljeno je ogromno gradivo. Med najinteresnejše objekte spadajo človeška okostja z dvema glavama in druge takšne posebnosti, ki seveda niso bile zmožne dol- gega življenja in so jih po smrti oddali v muzej. Nekateri okostnjaki kažejo svoje- vrstne spremembe posameznih udov, zlasti rok. Dve otroški okostji imata n. pr. na ro- kah po štiri, odnosno šest prstov. Pri dru- gih primerkih je videti rej nemestnosti nog itd. Posebnost je tudi v spintu konservi- ran železdec moža, ki je umrl l. 1850 in je bilje prežvekoval. Ta lastnost je pri člove- ku zelo redka.

Skupaj zraščena — rojstna lista

V neki vasi pri Bresciji je neki kmet prijavil, da sta se mu rodili skupaj zra- ščeni hčerki. Ker uradnik ni vedel, kako naj bi to prijavo vpisal in potrdil, se je obrnil na državnega pravdnika v Bresciji in je od tam prejel pravo salomonsko na- vodilo: Ker gre nedvomno za dve novi bit- ji, mora za vsako napisati poseben rojstni list, a ker sta obe bitji skupaj zraščeni, morata tudi obo krstna lista s trakom in pečatom biti zvezana tako, da nista lo- čena. Če bi se pozneje izkazalo, da je brez nevarnosti mogoče samski dvojčici razdru- žiti z operacijo, tedaj bo državni pravdnik prerezal tudi spojena krstna lista.

Trdovratna barska plesalka

Pariško sodišče je nedavno izreklo loč- tev zakonskega tovarštva med ameriškim polkovnikom in tvorničarjem Nelsonom Morrisom ter njegovo ženo plesalko Joa- no Aubertovo. Morris se je bil seznanil s svojo ženo pred letom dni, ko je pohajko- val po Parizu in iskal odmora v zabavi- ških. Zasmulil jo je, dobil njen pristanek, je vzel s seboj čez morje in se z njo oženil v Ameriki.

V New Yorku ji je uredil prekrasno vilo, kjer je imela vse, kar si je pozežala. Toda kljub temu se je kmalu naveličala luksu- sa. Zahrepenela je vnovič po Parizu in prošla moža, naj jo vsaj za nekaj tednov pustí domov, da vidi »srce sveta«. Morris je privolil v njeno željo. Komaj pa se je Aubertova pripeljala v Pariz, so jo jeli oblegati lastniki varietetev z laskavimi po- nudbami, če bi zopet hotela nastopati na odru. Oblegal jo so jo tako dolgo, da se je uklonila. To pa je bil povod, da je nastal spor med njo in možem. Morris je zahtev- val, naj takoj zapusti oder in se vrne v Ameriko. Aubertova se je nekaj časa od- tegavala moževi zahtevi, naposled pa mu je pisala, da se mu ne more pokoriti. Nato je vložil Morris v Parizu tožbo za ločitev. Francosko sodišče je priznalo njegove ar- gumente in ločilo Aubertovo brez pravice na odškodnino z utemeljitvijo, da ženi tvorničarja Morrisa ni treba nastopati v nočnih zabaviščih.

O zdravju in bolezni

Med rudarji v Rudogorju so tri četrtine umrle od raka na dihalih; ko so rudnike končno zaprli, so obolenja prenehala.

Bacil tuberkuloze je l. 1882. prvi opisal in naslikal Baumgarten; isto leto ga je od- kril, neodvisno od njega Robert Koch in ga spoznal za povzročitelja jetike.

Biološki temeljni zakon pravi: »Mali dražljaji izzivajo delovanje, srednji ga po- spešujejo, močni ga ovirajo, najmočnejši pa ga ustavljajo.«

Primer za to nudi alkohol.

Fiziolog Ernst Brücke je trdil, da ustre- zajo štirje kilogrami ribjega mesa po re- dinosti trem kilogramom mesa sesalcev.

Telesna temperatura narašča podnevi stalno in doseže maksimum med 17. in 20. uro, ponoči pada in doseže minimum zju- traj med 2 in 6. uro. Srednjo temperaturo ima telo tretjo uro po zajtrku.

Obisti so žleze, ki stoje pod vplivom živ- cev in ki izmenoma izločujejo zdaj več zdaj manj seči.

Evropski prvak v boksu

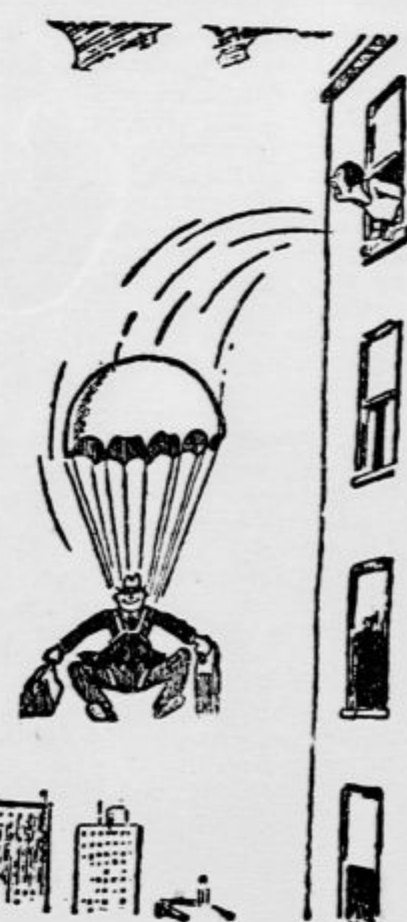

Anglež Jack Hood je premagal v Birminghamu Belgijca Adrijana Aneta

Anekdota

»Ali je vredno, da se ti čevlji še enkrat popravijo?«
Čevljar: »Seveda, žuba gospa. Če jim damo nove podplate in novo gornjo usnjo, bodo čisto dobri... lukarje za trake pa so itak še tako dobre kakor nove.«

Vsak dan ena

Gospodinja: »Zadnjič se je zgodilo, da sem oddala sobo takšnemu sleparskemu le- talcu s padalom.«

